

SUNDHEDSSTYRELSEN

Børnevaccinations- programmet i Danmark

2016

Børnevaccinationsprogrammet i Danmark 2016

9. udgave.

© Sundhedsstyrelsen, februar 2016.

Trykt ISBN

978-87-7104-740-0

Elektronisk ISBN

978-87-7104-739-4

Kategori

Faglig rådgivning

Emneord

Børnevaccinationsprogram, difteri, stivkrampe, kighoste, polio, meningitis, mæslinger, fåresyge, røde hunde, HPV, livmoderhalskræft, Hib, pneumokoksygdom

Grafisk tilrettelæggelse

Rosendahls a/s

Tryk

Rosendahls a/s

Udgivet af

Sundhedsstyrelsen i samarbejde med Rosendahls a/s

Bestil hos

Rosendahls a/s

T +4543632300

F +4543635329

www.rosendahls.dk

Publikationen er gratis, men du skal betale forsendelsen.

Publikationen ligger også på www.sst.dk

Indhold

Indledning	5
Vaccinationsprogrammet	6
Hvorfor vaccinerer vi i Danmark?.....	7
Sygdommene	8
Difteri	8
Stivkrampe	8
Kighoste	9
Polio (børnelammelse)	10
Meningitis og strubelågsbetændelse - forårsaget af Hib-bakterien	10
Meningitis og andre sygdomme - forårsaget af pneumokokker	11
Mæslinger	11
Fåresyge	12
Røde hunde	13
Livmoderhalskræft	13
Vaccinerne	15
Spørgsmål og svar om vaccination	16

Bivirkninger	17
Difteri-stivkrampe-kighoste-polio og Hib vaccine (DiTeKiPolHib)	19
Pneumokokvaccine	20
Mæslinge-fåresyge- og røde hunde vaccine (MFR)	21
Difteri- stivkrampe- kighoste- og polio vaccine til re-vaccination (DiTeKiPol re-vaccination)	22
HPV-vaccine mod livmoderhalskræft	22
Overvågning af vaccinationsprogrammet.....	24
Yderligere information	25

Indledning

I alle lande anbefaler sundhedsmyndighederne, at børn bliver vaccineret mod sygdomme, der kan være alvorlige og give varige skader – i værste fald medføre dødsfald.

Når dit barn følger det danske vaccinationsprogram, er det godt beskyttet mod at få følgende ti sygdomme:

- Difteri
- Stivkrampe
- Kighoste
- Polio
- Meningitis og strubelågsbetændelse forårsaget af bakterien *Haemophilus influenzae* type b (Hib)
- Meningitis og andre alvorlige sygdomme forårsaget af pneumokokbakterien
- Mæslinger
- Fåresyge
- Røde hunde
- Livmoderhalskræft (kun piger).

Vaccinationerne er gratis, og det er frivilligt, om du vil lade dit barn vaccinere. Det er de praktiserende læger, som vaccinerer.

Kvinder over 18 får gratis vaccination mod røde hunde, hvis de ikke har fået MFR-vaccination.

Vaccinationsprogrammet

Tabellen viser, hvilke vaccinationer Sundhedsstyrelsen anbefaler og hvornår.

Alder	Vaccination mod	Børneundersøgelse
5 uger		✓
3 mdr.	Difteri, stivkrampe, kighoste, polio, Haemophilus influenzae type b (Hib) infektioner + pneumokoksygdom	
5 mdr.	Difteri, stivkrampe, kighoste, polio, Haemophilus influenzae type b (Hib) infektioner + pneumokoksygdom	✓
12 mdr.	Difteri, stivkrampe, kighoste, polio, Haemophilus influenzae type b (Hib) infektioner + pneumokoksygdom	✓
15 mdr.	MFR: mæslinger, fåresyge og røde hunde	
2 år		✓
3 år		✓
4 år	MFR: mæslinger, fåresyge og røde hunde	✓
5 år	Revaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio	✓
12 år	Mæslinger, fåresyge og røde hunde (MFR) – hvis ikke barnet har fået to MFR-vaccinationer	
Piger 12 år	Livmoderhalskræft (Human Papillomavirus – HPV) (2 gange – se side 17)	
Kvinder fra 18 år	Røde hunde (MFR)	

Hvorfor vaccinerer vi i Danmark?

Børnevaccinationsprogrammet beskytter dit barn imod sygdomme, der kan være alvorlige og give varige skader. I værste fald kan de medføre dødsfald.

Nogle af sygdommene er næsten udryddet, men de kan stadig findes i udlandet. De kan derfor vende tilbage til Danmark, hvis vi ikke vaccinerer.

- Nogle vacciner beskytter mod sygdomme, som især kan være livstruende for spædbørn – fx kighoste, Hib-meningitis og pneumokoksygdom.
- Andre vacciner beskytter mod infektioner, som er så smitsomme, at de fleste børn ville blive syge, hvis vi ikke havde et vaccinationsprogram. Mange børn bliver helt raske, men ved hver epidemi er der børn, der bliver alvorligt syge og kan få varige mén – fx af mæslinger, fåresyge og poliosygdom.
- Der er også vacciner, som forebygger alvorlige, men sjældne sygdomme som stivkrampe og difteri.

Et barn, som ikke er vaccineret, risikerer at få infektionerne i en senere alder, hvor sygdommene kan have et mere alvorligt forløb end i barnealderen.

Sygdommene

Difteri

Difteri er en smitsom sygdom, der skyldes bakterien *Corynebacterium diphtheriae*. Difteri er livstruende selv under gode og moderne behandlingsforhold.

Sygdommen begynder oftest med feber og en alvorlig halsbetændelse med belægninger og hævede slimhinder, som kan medføre kvælning.

Bakterierne kan danne et giftstof (toksin), der kan sprede sig til andre dele af kroppen. Herved kan der opstå betændelse i hjertemuskel og i nervesystemet.

I de sidste 50 år har der kun været enkelte tilfælde af difteri i Danmark. Der er dog stadig en risiko for at blive smittet i udlandet, ligesom besøgende kan tage bakterien med ind i landet.

Stivkrampe

Stivkrampe (tetanus) skyldes stivkrampebakterien *Clostridium tetani*. Bakterien findes især i jorden og trænger ind i kroppen fra fx forurenede sår.

Sygdommen smitter ikke fra person til person.

Bakterien danner et giftstof (toksin), der trænger ind i nervesystemet og medfører muskelstivhed og anfald af krampesygdom. I værste fald kan vejrtrækningen stoppe.

Tidligere fik nyfødte stivkrampe på grund af forurening af navlen. Nu ses sygdommen hos ældre mennesker, som enten slet ikke er vaccinerede eller kun har fulgt vaccinationsprogrammet delvist. Vi ser cirka ét tilfælde hvert andet år – af og til med dødsfald til følge.

Kighoste

Kighoste skyldes bakterien *Bordetella pertussis*. Den smitter via dråber fra luftvejene, oftest ved hoste eller nys. Bakterien er meget smitsom. Kighoste hos spædbørn kan være livstruende.

Sygdommen ligner i starten en almindelig forkølelse, men udvikler sig i løbet af 1-2 uger med meget voldsomme og langvarige hosteanfald.

Hosten kommer i stød lige efter hinanden og forhindrer barnet i at trække vejret. Derefter kommer hivende indånding ("kigen"). Barnet hoster sejt slim op og kan kaste op ved et hosteanfald. Hosteanfaldene er meget udmattede, og helt små børn har ikke kræfter til at hoste det seje slim op.

Milde tilfælde af kighoste hos større børn eller voksne kan ligne en forkølelse eller halsbetændelse.

Spædbørn bliver ofte smittet af større søskende eller voksne i hjemmet. Derfor bør forkølede eller hostende personer så vidt muligt undgå kontakt med spædbørn, som ikke er vaccinerede. Lægen kan eventuelt give et spædbarn forbyggende antibiotika, hvis barnet har været udsat for smitte.

Polio (børnelammelse)

Polio skyldes *poliovirus*, som er meget smitsomt.

De fleste får ingen symptomer, eller kun lettere symptomer som feber og hovedpine i nogle dage. Under én procent får alvorlige lammelser.

Lammelserne kan omfatte nogle enkelte muskelgrupper eller være så omfattende, at også musklerne til brug for vejrtrækningen bliver lammet. Nogle patienter har lammelser resten af livet, mens andre kommer sig. Man kan dø af sygdommen.

Der er fortsat få lande i verden hvor der forekommer poliotilfælde. Selvom vi ikke har haft poliosmitte i Danmark i næsten 40 år, er det alligevel vigtigt, at alle fortsat er vaccinerede, indtil sygdommen er helt udryddet.

Meningitis og strubelågsbetændelse – forårsaget af Hib-bakterien

Bakterien *Haemophilus influenzae type b* (Hib) kan især hos små børn give alvorlige og potentielt livstruende sygdomme som meningitis (hjernehindebetændelse) og strubelågsbetændelse.

Ved meningitis har barnet høj feber og er alment påvirket. Det kan være svært at få kontakt med barnet, og vejrtrækningen kan være påvirket. Hib-infektioner kan give varige mén som nedsat hørelse og hjerneskade.

Før vaccinen blev indført i Danmark, døde småbørn hvert år af meningitis. Nu er sygdommen stort set udryddet.

Hib-vaccinen beskytter ikke mod de former for meningitis, der skyldes andre bakterier end Hib eller virus.

Meningitis og andre sygdomme – forårsaget af pneumokokker

Pneumokokker er det danske navn for bakterien *Streptococcus pneumoniae*. Bakterien findes i mange undertyper. Alvorlig pneumokoksygdom kan give varige skader som nedsat hørelse og hjerneskade, i sjældne tilfælde dødsfald.

Sygdommen giver hyppigt akut mellemøre-, bihule- og lungebetændelse. Vi ser de alvorligste former for pneumokoksygdom, når bakterien spreder sig i blodbanen og giver blodforgiftning (sepsis) og/eller hjernehindebetændelse (meningitis).

Små børn, ældre og personer med nedsat modstandskraft er særligt udsat for at blive syge af pneumokokker. Risiko for alvorlig pneumokoksygdom aftager med alderen, og børn over fire år har meget lille risiko for at få alvorlig pneumokoksygdom.

I Danmark havde vi årligt ca. 20 tilfælde af meningitis og ca. 50 andre alvorlige tilfælde af pneumokoksygdom hos børn under 2 år, før vaccinen blev indført.

Mæslinger

Mæslinger skyldes det meget smitsomme virus *morbillivirus*. I sjældne tilfælde kan der opstå alvorlige komplikationer som hjernebetændelse, der kan medføre varig hjerneskade, døvhed og i værste fald dødsfald.

Sygdommen begynder som regel med høj feber og forkølelse. Desuden ses et rødpletet udslæt efter 3-4 dage. Barnet får ofte også følgesygdomme som mellemørebetændelse og lungebetændelse.

Næsten alle børn i Danmark fik mæslinger, før vi indførte vaccination. Sygdommen har i mange år været sjælden i Danmark. Den er dog fortsat udbredt i mange lande, herunder i Europa.

I 2011 og 2015 blev Danmark ramt af udbrud af mæslinger. Epidemier i Europa har medført hundredevis af dødsfald blandt ellers raske børn, og WHO har som mål at eliminere mæslinger i Europa.

Fåresyge

Fåresyge skyldes *parotitisvirus*, der er mindre smitsomt end mæslinger.

Virus giver betændelse og hævelse i spytkirtlerne, let feber og utilpashed. Op mod 10 % af de smittede kan få en mildere hjernehindebetændelse (meningitis). Enkelte børn bliver døve på det ene øre.

Hos drenge i og efter puberteten kan fåresyge give betændelse i testiklerne. Det kan medføre nedsat sæddannelse – enten forbigående eller varigt, hvilket kan resultere i, at de får eller risikerer at få sværere ved at få børn.

Røde hunde

Røde hunde er hos børn en mild sygdom, der skyldes *rubellavirus*. Sygdommen hos børn begynder ofte med forkølelsessymptomer og let feber.

Efter et døgn's tid kan lymfeknuderne i nakken blive ømme og hævede, og barnet kan få udslæt. Udslættet er småpletlet og svagt rødt, og det forsvinder igen i løbet af 2-3 dage.

Vaccination mod røde hunde skal først og fremmest forhindre, at børn smitter gravide. En kvinde risikerer nemlig at føde et barn med misdannelser som øjenskader, høreskader, hjerne- eller hjertes- skader, hvis hun får røde hunde i første halvdel af graviditeten.

Mange andre virussygdomme ligner røde hunde. Derfor kan en voksen kvinde ikke vide, om hun har haft sygdommen. Det er årsagen til, at vi tilbyder alle børn vaccination mod røde hunde.

Kvinder kan gratis få tilbud om MFR-vaccination (mod blandt andet røde hunde), hvis de er fyldt 18 år og ikke allerede er vaccinerede.

Livmoderhalskræft

Livmoderhalskræft skyldes bestemte typer af vortevirus, *human papillomavirus*, også kaldet HPV. HPV-virus smitter ved seksuel kontakt og kan i sjældne tilfælde være årsag til andre kræftformer.

HPV-virus er meget almindelige – især blandt unge. Man mærker ikke, at man er smittet, og hos de fleste forsvinder infektionen af sig selv. Hos nogle bliver virus dog ved med at være der. Her kan de føre til celleforandringer, som mange år senere kan give kræft.

Vaccination beskytter mod to af de typer HPV, der er årsag til ca. 70 % af tilfældene af livmoderhalskræft.

Da HPV-vaccination ikke beskytter mod alle tilfælde af livmoderhalskræft, vil kvinder blive tilbudt undersøgelse for eventuelle celleforandringer i livmoderhalsen, fra de er fyldt 23 år. Gennem dette screeningsprogram kan man finde og behandle forstadier til sygdommen, inden de udvikler sig til kræft.

Vaccinerne

Tabellen viser, hvornår der er indført vaccination mod de forskellige sygdomme i Danmark:

ÅRSTAL FOR VACCINERNES INDFØRSEL	
Difteri	1943
Stivkrampe	1949
Polio	1955
Kighoste	1961
Mæslinger, fåresyge, røde hunde (MFR)	1987
Haemophilus influenzae type b (Hib) infektion	1993
Pneumokoksygdom (Pn)	2007
Livmoderhalskræft (HPV)	2008

De sygdomme, vi har vaccineret mod i mange år, er næsten udryddet eller forekommer kun hos ganske få personer.

Det er dog vigtigt, at så mange som muligt fortsat bliver vaccineret, ellers vil sygdommene kunne brede sig. Sygdommene kan være hyppigere i udlandet og kan vende tilbage til Danmark, hvis vi holder op med at vaccinere.

Når vi i Sundhedsstyrelsen tager stilling til, hvilke vacciner, der skal anbefales, vurderer vi, om den smitsomme sygdom er så hyppig og alvorlig, at alle børn anbefales en vaccination. Vi vurderer også,

om vaccinen er sikker, og om den kan passe ind i det eksisterende vaccinationsprogram.

Spørgsmål og svar om vaccination

Hvad består en vaccine af?

Vacciner kan være "dræbte vacciner", der indeholder dele fra de dræbte virus eller bakterier. Vacciner kan også være "svækkede vacciner", der består af virus eller bakterier i en levende, men svækket form.

Andre vacciner kan bestå af afgiftede giftstoffer (fx stivkrampe) eller af viruslignende partikler, der er fremstillet ved gensplejsning (fx HPV).

Hvordan virker en vaccine?

Et barn, der er vaccineret, danner antistoffer, der beskytter mod sygdommen på samme vis, som hvis barnet havde haft sygdommen. Vi siger, at barnet er blevet immunt.

Kroppen kan nemlig huske det, hvis barnet senere møder den virus eller bakterie, det er vaccineret mod. Her kan antistofferne forebygge sygdom/smitte.

Kan mit barn få flere vacciner samtidig?

Ja. Undersøgelser af vacciner har vist, at vi kan vaccinere mod flere sygdomme samtidigt, så barnet skal have færre stik.

Hvor skal mit barn stikkes?

Det afhænger af den enkelte vaccine, hvor på kroppen barnet bliver vaccineret. Normalt vaccinerer lægen dog små børn i låret og større børn i overarmen.

Kan et sygt barn blive vaccineret?

Normalt vaccinerer lægen ikke et barn, der er sygt, fx med feber. Dit barn kan godt blive vaccineret, selv om det er lidt forkølet.

Kan man udsætte en vaccination?

Dit barn skal ikke begynde forfra på en vaccinationsserie, hvis en vaccination bliver udsat.

Bivirkninger

Man kan læse om de kendte bivirkninger i indlægssedlen til vaccinen, den findes på www.indlaegsseddel.dk

I løbet af et vaccinationsprogram vil de fleste børn opleve almindelige bivirkninger. Det kan fx være hævelse på vaccinationsstedet, kortvarig feber og udslæt. Børnene kan blive irritable, døsig, få urolig søvn, kaste op, få diarré eller nedsat appetit.

Lægemiddelstyrelsen får indberetninger om andre mulige bivirkninger hos børn. Du kan finde mere information om bivirkninger på www.laegemiddelstyrelsen.dk.

Husk at indberette bivirkninger!

Lægen har pligt til at indberette alvorlige eller uventede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen.

Patienter og pårørende kan også indberette bivirkninger på:
www.meldenbivirkning.dk

Du kan søge erstatning hos Patientforsikringen, hvis dit barn får en varig skade efter vaccination.

Syg af vaccinen eller bare syg!

Små børn vil af og til få infektioner eller andre sygdomme, i den periode hvor de bliver vaccinerede. Overvej derfor at lade en læge kigge på dit barn, hvis det virker medtaget med fx høj feber i dagene efter vaccinationen.

Vaccinens virkning og eventuelle bivirkninger

Den læge, der er ansvarlig for vaccinationerne, har pligt til informere barnet og forældrene om vaccinernes virkning og eventuelle bivirkninger.

Ved besøget hos lægen bør man få udleveret indlægssedlen, som beskriver kendte bivirkninger ved vaccinen. Du kan også finde den på www.indlaegsseddel.dk.

Difteri-stivkrampe-kighoste-polio og Hib vaccine (DiTeKiPolHib)

Et barn skal have difteri-, stivkrampe-, kighoste-, polio-, Haemophilus influenza b vaccinen (DiTeKiPolHib) 3 gange, når barnet er 3, 5 og 12 måneder.

Vaccinen består af en fuldstændig afgiftet del af difteri-, stivkrampe- og kighostebakteriens giftstof (toksoid), inaktiveret poliovirus og bestanddele af dræbte Haemophilus influenza b bakterier.

Hvor længe virker vaccinen?

Efter de 3 vaccinationer er barnet godt beskyttet mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio, indtil barnet er 5-6 år.

I 5-årssalderen får barnet endnu en vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio. Barnet vil herefter være beskyttet mod difteri og stivkrampe i yderligere 10 år.

Vaccinationen beskytter mod kighoste i 5-10 år og mod polio resten af livet.

Efter 3 vaccinationer mod Haemophilus influenza b er børnene fuldt beskyttede.

Hvilke bivirkninger har DiTeKiPolHib-vaccinen?

De hyppigste bivirkninger er rødme og ømhed på vaccinationsstedet. Nogle få børn får desuden feber og utilpashed i de første par døgn efter vaccinationen. I forbindelse med feberen vil der af og til optræde feberkrampe. Det er især hos børn, der er disponeret for det.

I Danmark giver læger over 160.000 vaccinationer om året med DiTeKiPolHib-vaccinen. Næsten alle børn får vaccinen.

Pneumokokvaccine

Vaccinen indeholder bestanddele af de 13 typer af pneumokokker, som resulterede i ca. 90 % af alvorlig pneumokoksygdom blandt børn under 5 år i Danmark – før vaccinen blev indført. Vaccinen forebygger også et mindre antal af de lunge- og mellemørebetændelser, børn kan have.

Børn under 2 år får pneumokokvaccinen, når de er 3, 5 og 12 måneder gamle (samme tidspunkter som DiTeKiPolHib-vaccinationen). Lægen giver de 2 vaccinationer på 2 forskellige indstiksteder – normalt på ydersiden af hvert lår.

Pneumokokvaccinen beskytter ikke mod alle typer pneumokokker. Der er derfor en meget lille risiko for, at vaccinerede børn kan få meningitis af pneumokokbakterien.

Hvor længe virker vaccinen?

Pneumokokvaccinen virker, indtil barnet er over 4 år. Herefter er risikoen for alvorlig pneumokoksygdom meget lille. Sundhedsstyrelsen anbefaler kun at give børn en ny vaccination, hvis de har specielle sygdomme.

Hvilke bivirkninger har pneumokokvaccinen?

Op til halvdelen af de børn, der bliver vaccineret, får feber. Enkelte børn kan få høj feber, som kan udløse feberkramper. Ca. 1/3 vil få

ømhed og hævelse omkring vaccinationsstedet. Overfølsomhedsreaktioner er sjældne.

Mæslinge-fåresyge- og røde hunde vaccine (MFR)

Barnet får MFR-vaccinen, når det er 15 måneder og 4 år. Børn født før 2004 får den anden vaccination, når de er 12 år.

Vaccinen består af levende, svækket virus, der kan give symptomer, som minder om en meget mildt forløbende infektion.

Der bliver givet over 100.000 MFR-vaccinationer om året. Der vil stadig kunne opstå mindre epidemier af mæslinger, fåresyge og røde hunde, fordi mere end 10-15 % af børnene ikke er blevet vaccineret gennem flere år.

Hvor længe virker vaccinen?

Barnet forventes at være beskyttet resten af livet, når det har fået to MFR-vaccinationer.

Hvilke bivirkninger har MFR?

En til to uger efter vaccinationen kan barnet få symptomer, der i mild grad minder om mæslinger, fåresyge og røde hunde. Det skyldes, at vaccinen består af levende, svækket virus.

De fleste bivirkninger drejer sig om feber, snue eller udslæt, som ikke smitter. Hjernebetændelse er yderst sjælden.

Difteri- stivkrampe- kighoste- og polio vaccine til re-vaccination (DiTeKiPol re-vaccination)

Vaccinen indeholder samme bestanddele af vaccinen mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio (DiTeKiPol), som vaccinen mod difteri, stivkrampe (Tetanus), kighoste, polio, Haemophilus influenza type b (Hib)(DiTeKiPolHib), men i svagere styrke for difteri og kighoste.

Barnet får en ny vaccination mod difteri og stivkrampe i 5-årsalderen for at sikre langvarig beskyttelse mod begge sygdomme. Barnet vil herefter være beskyttet i yderligere 10 år. Beskyttelsen mod kighoste er 5-10 år. Barnet er beskyttet mod polio resten af livet.

Hvilke bivirkninger har vaccinen?

Barnet kan få hævelse på vaccinationsstedet efter vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio.

HPV-vaccine mod livmoderhalskræft

Børnevaccinationsprogrammet tilbyder kun vaccinationen til piger. Den forebygger livmoderhalskræft, og pigen skal have den, inden hun bliver smittet med de virus, vaccinen virker imod. Derfor bliver piger vaccineret i 12-årsalderen inden deres seksuelle debut.

Piger skal vaccineres 2 gange, hvis de får deres første stik, før de fylder 15 år. Der skal gå mindst 6 måneder mellem 1. og 2. vaccination.

Sundhedsstyrelsen anbefaler 3 vaccinationer til piger, der får den anden vaccination mindre end 6 måneder efter den første, eller er fyldt 15 år, før de får første stik.

I Sundhedsstyrelsen anbefaler vi, at flest muligt får HPV-vaccinationen i 12-årsalderen. Vi anbefaler også, at vaccinationen er afsluttet inden for 1 år – uanset hvilket program pigen følger.

Det gratis tilbud i børnevaccinationsprogrammet gælder, til pigen fylder 18 år.

Hvor længe virker HPV-vaccinen?

Sundhedsstyrelsen vurderer, at vaccinen virker meget længe. Men den er ny, så vi ved det ikke med sikkerhed. Måske kan det blive nødvendigt at gentage vaccinationen efter en årrække.

Hvilke bivirkninger har HPV-vaccinen?

Det er almindeligt at få ømhed, rødme og hævelser der, hvor man bliver stukket, og nogle får lidt feber. Overfølsomhedsreaktioner og andre alvorlige bivirkninger er sjældne.

Kendte bivirkninger er beskrevet i den indlægsseddel, som følger med HPV-vaccinen.

I Lægemiddelstyrelsen overvåges alle indberetninger om formodede bivirkninger ved HPV-vaccinen. Der kommer også indberetninger om formodede bivirkninger, som ikke er beskrevet i indlægssedlen. Du kan finde mere information på www.laegemiddelstyrelsen.dk.

Overvågning af vaccinationsprogrammet

Der bliver hele tiden holdt øje med, om børnevaccinationsprogrammet virker efter hensigten, og om der er behov for ændringer.

Det bliver registreret, hvor mange sygdomstilfælde, der er af de sygdomme, vi vaccinerer imod. Det bliver også vurderet, hvor mange vaccinationer lægerne giver – og endelig registrerer vi hvor mange og hvilke bivirkninger, læger og andre indberetter.

Statens Serum Institut sender påmindelser om børnevaccination til forældre, som har børn, der fylder 2, 6. og 14 år, hvis børnene på dette tidspunkt mangler mindst én af de vaccinationer, vi anbefaler i børnevaccinationsprogrammet.

Formålet er at sikre, at så mange børn som muligt er beskyttet mod de alvorlige sygdomme, vaccination kan forebygge.

Det danske vaccinationsprogram er velfungerende. Derfor ser vi kun sjældent de sygdomme i Danmark, som vaccinerne beskytter mod. Det er dog vigtigt at fortsætte med at vaccinere – blandt andet fordi der også er risiko for, at danske børn bliver smittede i udlandet.

Yderligere information

www.sst.dk - Sundhedsstyrelsen

Information om smitsomme sygdomme og offentlige vaccinationsprogrammer.

www.laegemiddelstyrelsen.dk

Information om vacciner og bivirkninger

www.indlaegsseddel.dk

Information om vacciner og bivirkninger.

www.ssi.dk - Statens Serum Institut

Information om børnevaccinationsprogrammet og de enkelte sygdomme og vacciner.

www.who.eu - World Health Organization (WHO)

Informationer om WHO's mål for børnevaccinationsprogrammer i EU og vaccinationsstatistik i EU.

sst.dk